

GDO TEKELLERİNE DEĞİL, HALKIN ÇIKARLARINA YOL VERİN

Danıştay 10. ve 13. Daireleri Müşterek Kurulu, 20.11.2009 tarih, 27412 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan GIDA VE YEM AMAÇLI GENETİK YAPISI DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALAR VE ÜRÜNLERİNİN İTHALATI, İŞLENMESİ, İHRACATI, KONTROL VE DENETİMİNE DAİR YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK’in 5 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "GDO’lu gıda ve yemlerin transit geçişine ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça belirlenir" ifadelerinin; 7.nci maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen Bakanlık tarafından GDO ile ilgili bilimsel ve teknik verileri araştırarak, yorumlayacak ve görüş oluşturacak, görev süreleri iki yıl olan uzmanlar listesinin oluşturulması usul ve esasları ile 26/10/2009 tarihinden önce kontrol belgesi alınmış ürünlerin ithalatında, bu ürünlerin Avrupa Birliğinin kabul ettiği kriterlere uygun olması koşulu ile, Yönetmeliğin 6 ncı, 9 uncu ve 11 inci madde hükümlerinin 1/3/2010 tarihinden itibaren uygulanacağına dair Geçici 1. maddesinin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemi ile Ekoloji Kolektifi Derneği üyelerinin açtığı davada 5/1 ve 7. maddelere ilişkin istemin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın savunmasının alınmasından sonra değerlendirmeye alınmasına karar verdi, Geçici 1. maddesindeki düzenlemenin ise hukuka aykırı ve telafisi güç ve imkansız zararlar doğuracağı gerekçesi ile yürütmesini durdurdu.

Yürütmenin durdurulması gerekçesinde 20.11.2009 tarihli Yönetmelik değişikliği ile düzenlenen geçici 1. maddede, 26/10/2009 tarihinden önce kontrol belgesi almış ürünlerin ithalatında bu ürünlerin AB’nin kabul ettiği kriterlere uygun olması koşulu ile Yönetmeliğin 6., 9. ve 11. madde hükümlerinin 1/3/2010 tarihinden itibaren uygulanacağı hükmü yer alırken 20.1.2010 tarihli 2. Yönetmelik değişikliği ile getirilen düzenlemede bu madde yürürlükten kaldırılmış ve değişikliğin yürürlüğe girdiği 20.1.2010 tarihinde kontrol belgesi alınmış ürünlerin ithalatında 1/3/2010 tarihine kadar denetim yapılmayacağına dair düzenleme getirilirken geçici maddenin kapsamı hem asıl yönetmeliğin istisna tutulan maddelerinin sayısı ve içeriği yönünden, hem de kontrol belgesinin alındığı tarih yönünden istisnanın uygulama alanının genişletilmek suretiyle 1/3/2010 tarihine kadar denetimin ertelendiğine dikkat çekilmiş, söz konusu değişiklik ile uygulamanın sona erdirilmeyip aksine genişletilerek sürdürüldüğüne dikkat çekilmiş ve Yönetmelik değişikliğinin sebebi olarak gösterilen ve yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce verilmiş kontrol belgelerinin kazanılmış hakkı olduğuna dair düşüncenin de hukuka uygun olmadığı belirtilmiştir.

Danıştay kararında devamla, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın gıda güvenliğinin temini ve halkın gereği gibi beslenmesinden sorumlu olduğu, GDO’lu ürünler gibi insan sağlığı yönünden güvenli olmayan riskli ürünlerin ithalatına ve tüketiciye arzına izin verilemeyeceği gibi bu alanda yaşanan boşluğu gidermek amacıyla çıkarılan yönetmeliğin derhal uygulanmaya başlanması gerekirken uygulamanın 1/3/2010 tarihine ertelenmesinde Yönetmelik ile elde edilmesi amaçlanan koruma, kamu yararı ve hizmet gerekleriyle bağdaşmadığına, çevre ve insan sağlığı yönünden risk oluşturabilecek durumlarda risk oluşturan hallerin kazanılmış hak olarak korunamayacağına karar verildiği belirtilerek dava konusu Yönetmeliğin geçici 1. maddesinin yürütmesi durdurulmuştur.

Yaşanan hukuki süreç göstermiştir ki, kamu yararı gereği genetiği değiştirilmiş organizmaların yaratacağı tehlike ve riskler karşısında bu ürünlerin denetimi geciktirilemez ve savsaklanamaz. Bu ürünlere karşı Türkiye üreticisi ve tüketicisi savunmasız bırakılamaz. Bu alanda yapılacak hukuki düzenlemelerin başta anayasanın 56. Maddesinde düzenlenen sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına, çevre kanunun biyoçeşitliliğin korunmasına ilişkin hükümlerine, uluslar arası anlaşmaların gereği olarak ihtiyat ilkesine ve anayasal bir ilke olarak kanuni idare ilkesine aykırı olması mümkün değildir. Bu nedenle, genetiği değiştirilmiş organizmaların savunucusu tüm tekellere karşı halkın koruyucusu olması beklenen hükümetin, en kısa zamanda GDO’ları yasaklayan bir biyogüvenlik yasasını hazırlaması gereklidir. Danıştay’ın verdiği bu yürütmeyi durdurma kararı, yönetmeliğin uygulamasını geciktiren düzenlemeye bir yanıt niteliğindedir. Ancak tüm kamuoyunun umutla beklediği Biyogüvenlik Kanunu’nun hazırlığının gizli kapılar ardında yapıldığı ve TBMM’ye sevkine kadar bir tek maddesinin demokratik kitle örgütlerinin görüşlerine açılmadığı bir ortamda Kanun taslağının alelacele TBMM komisyonlarına taşınarak görüşmeye açılması da tehlikenin bitmediğini göstermektedir.

Ekoloji Kolektifi’nin bileşeni olduğu GDO’ya Hayır Platformu ve GDO karşıtı tüm duyarlı kesimler bu sürecin

takipçisi ve yaşamın, üreticinin, emeğin yanında dayanışmanın ve birliğin sesi olmaya devam edecektir.

EKOLOJİ KOLEKTİFİ -18.02.2010

İletişim ve Bilgi İçin:
EKOLOJİ KOLEKTİFİ DERNEĞİ adına
Emre Baturay ALTINOK
0.312.4280501
0.532.7314843